

**STANDARDY OCHRONY
MAŁOLETNICH**

**w Szkole Podstawowej
z Oddziałami Integracyjnymi nr 342
im. Jana Marcina Szancera
w Warszawie**

„Dziecko ma prawo być sobą. Ma prawo do popełniania błędów. Ma prawo do posiadania własnego zdania. Ma prawo do szacunku. Nie ma dzieci – są ludzie.”

- Janusz Korczak

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Członkowie personelu SP 342 traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez członków personelu wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji.

Podstawy prawne:

- 1) Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.);
- 2) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606);
- 4) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560);
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424);
- 6) ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781);
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
- 8) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37);
- 9) ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, z późn. zm.);
- 10) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.);
- 11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. poz. 1870).

Słowniczek terminów i definicji:

- 1) personelem lub członkiem personelu jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz i stażysta;
- 2) dzieckiem/małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia;
- 3) uczniem jest dziecko/małoletni pobierający naukę w SP 342;
- 4) opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy;
- 5) zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przed sądem rodzinnym i opiekuńczym;
- 6) przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu szkoły, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie:
 - a) przemoc fizyczna to celowe działanie, które wiąże się z naruszeniem nietykalności fizycznej drugiego człowieka, a więc obejmuje wszelkie działania przemocowe, które powodują urazy na ciele lub są z nim związane. Do najpopularniejszych czynności, które wchodzą w skład przemocy fizycznej, należą między innymi: bicie, popychanie, szarpanie, rzucanie przedmiotami w osobę doświadczającą przemocy, policzkowanie, duszenie, szturchanie, kopanie, przypalanie,
 - b) przemoc psychiczna to celowe wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby pomimo braku jej przyzwolenia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej. Typowymi środkami przemocy psychicznej są między innymi: poniżanie, ośmieszanie, zastraszanie, grożenie, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, kontrolowanie, zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi,
 - c) wykorzystywanie seksualne to przemoc seksualna czyli każdy rodzaj zachowania skutkującego niechcianym kontaktem w sferze seksualnej. Osoba stosująca ten rodzaj przemocy ma na celu poniżenie drugiej osoby i odebranie jej godności. Przemoc seksualna może przybierać różne formy: fizyczną, werbalną, pozawerbalną,
 - d) zaniedbywanie dziecka to główny przejaw przemocy stosowanej wobec dziecka i może obejmować zarówno sferę psychiczną jak i fizyczną. Zaniedbanie definiowane jest jako niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju, potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, jak też z psychiczną sferą dziecka,
 - e) cyberprzemoc to wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może ona przybierać takie formy jak: wysyłanie wulgarnych e-maili i SMS-ów, kłótnie internetowe, publikowanie i rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć i filmów, podszywanie się pod inną osobę, obraźliwe komentowanie wpisów na blogu, przesyłanie linków z obraźliwymi zdjęciami i filmikami znajomym;
- 7) osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora szkoły członek personelu, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie;

- 8) osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora szkoły członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówce;
- 9) dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

§ 1.

Relacja pedagogiczna pomiędzy nauczycielem, a uczniem powinna być oparta na życzliwości, akceptacji, zaufaniu, autentyczności oraz profesjonalizmie. Elementy takiej relacji to m.in.:

- 1) okazywanie wszystkim uczniom szacunku oraz wspieranie pozytywnych zachowań uczniów wobec rówieśników;
- 2) okazywanie zainteresowania sprawami uczniów, uważne ich słuchanie, udzielanie wsparcia w sytuacjach problemowych, prowadzenie rozmów w celu poznania ich pasji, przeżyć, postępów w nauce, relacji;
- 3) profesjonalne wspieranie uczniów będących w trudnej sytuacji rodzinnej lub finansowej, wypracowanie indywidualnego sposobu pomocy dziecku i jego rodzinie;
- 4) umiejętne, adekwatne i stosowane bez zbędnej zwłoki chwalenie uczniów za zauważalne pozytywne ich zachowania;
- 5) umiejętna, dostosowana do okoliczności i stosowana bez zbędnej zwłoki konstruktywna krytyka ucznia, pozbawiona cech ośmieszania i zawstydzania go, w celu przekazania informacji o potrzebie zmiany jego zachowania;
- 6) profesjonalna praca z grupą z zachowaniem procesów i ról grupowych, prowadzenie z uczniami pogadek, warsztatów, rozmów, a także umiejętne rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych lub innych sytuacji problemowych.

§ 2.

Rekrutacja członków personelu szkoły odbywa się z zachowaniem przepisów prawa w tym zakresie.

§ 3.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy małoletnim, a pracownikami szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Pracownicy szkoły w relacjach z uczniami przestrzegają poniższych zasad:

- 1) traktują dziecko zgodnie z zasadami poszanowania godności i jego potrzeb;
- 2) zawsze działają dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie;
- 3) w relacjach i komunikacji z dzieckiem zachowują cierpliwość, szacunek, uwagę i udzielają odpowiedzi adekwatnych do okoliczności i wieku dziecka;
- 4) wszelkie działania podejmują w ramach obowiązujących przepisów prawnych, przepisów wewnętrznych i swoich kompetencji oraz działają w sposób przejrzysty i otwarty celem eliminacji ryzyka błędnej interpretacji swoich spostrzeżeń;

- 5) szanują prywatność dziecka, z zastrzeżeniem sytuacji, gdy istnieje konieczność odstępiania od zasady poufności dla dobra małoletniego lub innych osób;
- 6) traktują dzieci z zachowaniem zasady równości, bez względu na: płeć, orientację seksualną, religię, poglądy, pochodzenie etniczne, status społeczno-ekonomiczny, światopogląd czy niepełnosprawność;
- 7) są przygotowani na wyjaśnienie swoich działań i zachowań;
- 8) ingerując w sytuacje szkolno-wychowawcze omawiają je z uczniem i osobami zaangażowanymi w daną sytuację, a rozmowy powinny odbywać się w miarę możliwości lub konieczności z udziałem innego pracownika szkoły – pedagoga, psychologa, wychowawcy;
- 9) w przypadku kiedy dzieci, rodzice/ opiekunowie są osobami bliskimi dla pracownika szkoły, utrzymują oni relacje rodzinne i towarzyskie, z zachowaniem poufności informacji odnośnie innych dzieci, ich rodziców, opiekunów, sytuacji rodzinnych, ekonomicznych itp;
- 10) utrzymują kontakt z uczniami wyłącznie w ramach czynności służbowych, z wykorzystaniem kanałów służbowych (np. dziennik elektroniczny, e- mail, telefon szkolny);
- 11) stosują się do zasad, w których określony jest dozwolony kontakt fizyczny z dzieckiem spełniający warunki bezpiecznego kontaktu tj. kontaktu, który jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w konkretnej sytuacji, uwzględnia wiek, płeć, etap rozwojowy dziecka i kontekst sytuacyjny. Należy zawsze pamiętać, że jakkolwiek kontakt fizyczny z dzieckiem – nawet ten w dobrych intencjach (np. przytulenie) może być błędnie zinterpretowany przez dane dziecko lub osoby trzecie, dlatego też co do zasady należy kierować się obserwacją, pytaniem dziecka o zgodę na taki kontakt, analizą reakcji dziecka i profesjonalizmem;
- 12) realizacja procesu wychowawczego i dydaktycznego podczas lekcji wychowania fizycznego dopuszcza kontakt fizyczny z uczniem celem zapewnienia mu bezpieczeństwa w trakcie wykonywania oraz nauczania ćwiczeń, zrealizowania podstawy programowej oraz udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów i kontuzji, a także omdleń. W klasach sportowych o profilu zapasy, gdzie kontakt fizyczny jest niezbędny do prawidłowego poinstruowania dzieci, dopuszcza się kontrolowany kontakt odzwierciedlający warunki walki sportowej i samoobrony, jednakże niestwarzający niebezpieczeństwa dla zdrowia i życia dziecka. Kontakt fizyczny z uczniem podczas lekcji wychowania fizycznego nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, a dziecko w każdym momencie może odmówić dalszego kontaktu;
- 13) dopuszcza się profesjonalne przytrzymanie dziecka w sytuacjach, gdy w żaden inny sposób nie można powstrzymać ucznia od zachowań agresywnych lub autoagresywnych. Tego typu działania zawsze są ostatecznością, po wyczerpaniu wszelkich innych metod zapewniających bezpieczeństwo dzieciom i muszą być w każdym przypadku uzasadnione.

2. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

- 1) nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za niestosowny, nieprzyzwoity lub może stanowić przestępstwo oraz naruszać integralność fizyczną jego ciała;

- 2) nie wolno krzyczeć na ucznia, z wyjątkiem sytuacji wynikającej z nagłego zagrożenia dla danego ucznia lub innych osób;
- 3) nie wolno upokarzać, lekceważyć, obrażać, zawstydzать ucznia oraz tworzyć sytuacji, w której dziecko może poczuć dyskomfort ze względu na swoje wady, niepełnosprawności, deficyty, pochodzenie, status materialno-ekonomiczny, orientację seksualną, wygląd, wyznanie;
- 4) nie wolno ujawniać osobom nieuprawnionym, w tym innym dzieciom informacji o rodzinie ucznia: statusie ekonomicznym, sytuacji prawnej, medycznej, opiekuńczej lub innych danych wrażliwych;
- 5) nie wolno stosować jakiegokolwiek formy przemocy wobec ucznia, lecz dozwolone jest profesjonalne przytrzymanie ucznia lub odciągnięcie go w sytuacjach autoagresji lub agresji wobec innych osób, aby zapobiec bezpośredniemu uszkodzeniu jego ciała (np. uderzanie ucznia głową o wyposażenie sali, przedmioty, okna itp.) lub uszkodzeniu ciała osób trzecich;
- 6) nie wolno faworyzować dziecka lub grupy uczniów ze względu na ich osiągnięcia, zachowanie, relacje rodzinne, status ekonomiczny, uzdolnienia. Każdy uczeń powinien być wspierany i chwalony na równych zasadach.
- 7) nie wolno utrwalać wizerunku ucznia dla potrzeb prywatnych, a także umożliwiać osobom trzecim utrwalania wizerunku ucznia bez odpowiedniej zgody rodziców lub opiekunów prawnych dziecka;
- 8) nie wolno zachowywać się w obecności uczniów niestosownie: używać słów wulgarnych, pokazywać gestów nieprzyzwoitych i powszechnie uznawanych za obraźliwych, opowiadać nieprzyzwoitych żartów, wypowiadać obraźliwych uwag wobec dzieci, jak również nawiązywać do atrakcyjności wizualnej uczniów;
- 9) nie wolno proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz innych środków psychoaktywnych i używać takich substancji w czasie zajęć realizowanych na terenie szkoły i poza nią;
- 10) nie wolno nawiązywać z uczniem relacji romantycznych, seksualnych oraz składać małoletnim propozycji o charakterze intymnym, jak również udostępniać dzieciom materiałów o charakterze pornograficznym lub erotycznym;
- 11) podczas wycieczek szkolnych, wyjazdów nie jest dozwolone spanie z uczniem w jednym łóżku lub prezentowanie zachowań przekraczających zasady bezpiecznego kontaktu fizycznego, który zawsze musi być jawny, nie może być ukrywany i nie może wiązać się z prywatnymi ustaleniami ucznia i pracownika szkoły;
- 12) nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych), za wyjątkiem relacji rodzinnych.

§ 4.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

1. Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia lub posiadania informacji na temat krzywdzenia małoletniego.

- 1) Każdy pracownik szkoły, który posiada informacje lub uzasadnione okolicznościami przypuszczenie o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego, ma niezwłoczny obowiązek zgłoszenia tego do dyrektora szkoły i osoby przez niego wskazanej: wychowawca; pedagog/psycholog;

2) Zaobserwowane sytuacje, w których zauważalne jest zauroczenie dziecka pracownikiem szkoły lub odwrotnie, każdy pracownik ma niezwłoczny obowiązek zgłosić dyrektorowi szkoły.

2. Zasady niezbędne do zastosowania przy rozpoznawaniu sytuacji przemocy wobec małoletnich

- 1) wysłuchanie pokrzywdzonego małoletniego bez obecności opiekunów;
- 2) przeprowadzenie z małoletnim szczegółowej rozmowy na temat sytuacji krzywdzenia, w jakiej się znalazł - okoliczności, czas, miejsce zdarzeń, osoba sprawcy, intensywność krzywdzenia, formy przemocy – wskazane jest, aby w miarę możliwości w rozmowie uczestniczył pedagog, psycholog lub inna osoba posiadająca kompetencje w danym zakresie;
- 3) jak najszybsze zebranie informacji na temat środowiska dziecka, ustalenie ewentualnych świadków, którzy mogą mieć wiedzę na temat sytuacji krzywdzenia dziecka, przeprowadzenie rozmów z pracownikami szkoły, którzy mają kontakt z małoletnim (wychowawcy świetlicy, specjaliści itp.);
- 4) wychowawca/pedagog/psycholog/ wzywa rodzica/opiekuna dziecka, u którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje go o swoich spostrzeżeniach;
- 5) jeśli podejrzanymi sprawcami przemocy są obydwaj rodzice, lub z różnych przyczyn dziecko nie ma kontaktu z drugim rodzicem, pracownik placówki ma obowiązek zapytania ucznia o bezpiecznego opiekuna;
- 6) w przypadku pilnej konieczności, pracownik szkoły ma obowiązek odizolowania pokrzywdzonego małoletniego od sprawcy przemocy i niezwłoczne (telefoniczne) poinformowanie o tym fakcie policji;
- 7) obligatoryjnym dla pracownika szkoły jest niezwłoczne poinformowanie dyrektora o swoich ustaleniach i podjętych działaniach oraz włączenie do procesu: pedagoga/ psychologa – o ile nie został włączony na wcześniejszym etapie;
- 8) podjęcie działań dotyczących interwencji musi być poprzedzone sporządzeniem notatki służbowej;
- 9) w przypadku stwierdzenia, że sytuacja dziecka na obecnym etapie nie wymaga konieczności powiadomienia organów ścigania lub innych organów zewnętrznych, a jego życie i zdrowie nie jest zagrożone, wychowawca/pedagog/psycholog realizuje plan współpracy z rodzicami /opiekunami dziecka w celu poprawy jakości funkcjonowania małoletniego;
- 10) efektywność realizacji planu nadzoruje i monitoruje osoba do tego powołana przez dyrektora szkoły.

3. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomień do sądów oraz osoby odpowiedzialne za wszczynania procedury „Niebieskie Karty”.

- 1) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego na Policję lub do Prokuratury oraz stosowne zawiadomienie Sądu Rodzinnego (zgodnie z rejonizacją

- popęłnienia czynu zabronionego) następuje zawsze w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia na rzecz ucznia przestępstwa przemocy, poprzedzonego przeprowadzeniem w szkole działań związanych z rozpoznawaniem sytuacji małoletniego;
- 2) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego na Policję lub do Prokuratury oraz zawiadomienie Sądu Rodzinnego składa dyrektor szkoły lub inna osoba przez niego wskazana;
 - 3) procedura „Niebieskie Karty” jest wszczynana w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia małoletniego, a osobą odpowiedzialną za jej wszczęcie jest każdy nauczyciel, który posiada takie podejrzenie oraz osoby wskazane przez dyrektora szkoły: pedagog/psycholog. Podejmowane działania są zgodne ze szkolną procedurą;
 - 4) „Niebieską kartę”(część A) zakłada pracownik pedagogiczny, który pierwszy powziął informację o przemocy w rodzinie w obecności rodzica/ opiekuna/bezpiecznego opiekuna, a część B przekazywana jest rodzicowi/opiekunowi/bezpiecznemu opiekunowi. Ze spotkania należy sporządzić protokół, pod którym podpisują się wszyscy uczestnicy;
 - 5) wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem, po rozpoznaniu sprawy, w zależności od potrzeb, nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi: ośrodkiem pomocy społecznej, policją, sądem rodzinnym, prokuraturą;
 - 6) pedagog/psycholog we współpracy z wychowawcą powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, oraz plan pomocy dziecku;
 - 7) plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące: podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiednich organów, wsparcia jakie placówka może zaoferować dziecku, skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 5.

Zasady postępowania w sytuacji uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka w rodzinie

- 1) w przypadku uzyskania informacji o uzasadnionym podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia bądź bycia bezpośrednim świadkiem takiej przemocy wobec małoletniego, który nie ukończył lat 18 pracownik szkoły powinien niezwłocznie sporządzić notatkę służbową uwzględniając okoliczności uzyskania informacji, treść informacji, czas i miejsce zdarzeń, informacji na temat sprawcy i pokrzywdzonego i przekazać dyrektorowi Szkoły;
- 2) wychowawca/ pedagog/psycholog (do wyboru) przeprowadza z uczniem rozmowę w atmosferze zaufania, bezpieczeństwa, ale również informuje o toku dalszego postępowania i konieczności rozmowy z rodzicami /opiekunami;
- 3) wychowawca/pedagog/psycholog (do wyboru) niezwłocznie nawiązuje kontakt z rodzicami / opiekunami prawnymi małoletniego i zaprasza na rozmowę w szkole, gdzie informuje rodziców/opiekunów o skutkach prawnych i wdrożeniu procedur wobec małoletniego i rodziny, a w uzasadnionych przypadkach wzywa na miejsce policję;

- 4) wychowawca/ pedagog/psycholog (do wyboru) sporządza notatkę, w której opisuje wygląd dziecka, obrażenia, ich miejsca, wielkość, stan dziecka, dolegliwości, dodatkowe uzyskane informacje oraz podjęte dotychczas działania;
- 5) wychowawca/ pedagog/psycholog otacza małoletniego niezbędną opieką pedagogiczną potrzebną mu do prawidłowego funkcjonowania w placówce szkolnej i środowisku rówieśniczym;
- 6) współpracuje z rodzicami /opiekunami małoletniego, innymi nauczycielami, specjalistami, którzy mają bezpośredni kontakt z dzieckiem w szkole.

Przypadek uznania, że ujawnione nieprawidłowości nie kwalifikują się do zgłoszenia zawiadomienia dotyczącego podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego

- 1) wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów małoletniego i omawia sytuację problemową (rozmowa fakultatywnie może odbyć się z udziałem psychologa lub pedagoga szkolnego) celem wypracowania zasad współpracy na rzecz poprawy sytuacji małoletniego w środowisku rodzinnym i szkolnym;
- 2) psycholog/pedagog na terenie szkoły zapewnia małoletniemu wsparcie i pomoc psychologiczno-pedagogiczną w ustalonym zakresie;
- 3) wychowawca/pedagog/psycholog udziela wsparcia rodzinie małoletniego poprzez wskazanie instytucji, placówek, które zajmują się poradnictwem, pomocą, wsparciem psychologicznym, terapią, konsultacjami, wsparciem socjalnym i materialnym;
- 4) w przypadku odmowy współpracy przez rodziców/ opiekunów dziecka ze Szkołą dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia policji lub prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.

Przypadek stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia małoletniego.

- 1) dyrektor lub osoba przez niego wskazana niezwłocznie (drogą telefoniczną, a następnie pisemną) powiadamia organy ścigania w postaci Policji lub Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;
- 2) osoba, która pierwsza powzięła informację o przemocy w rodzinie we współpracy z pedagogiem/psychologiem wypełnia formularz „Niebieskie Karty” – część A i przekazuje niezwłocznie do zespołu interdyscyplinarnego OPS – zgodnego z miejscem zamieszkania dziecka;
- 3) dalszy tok postępowania będzie zależny od czynności służb, które zostały zawiadomione o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę pokrzywdzonego małoletniego.

§ 6.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

- 1) osobą odpowiedzialną za przygotowanie i stosowanie „Standardów Ochrony Małoletnich” przez pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych jest dyrektor;
- 2) Pracownicy pedagogiczni zapoznawani są ze standardami podczas zebrania Rady Pedagogicznej oraz w drodze zarządzenia dyrektora szkoły ;

- 3) Pracownicy niepedagogiczni są zapoznawani ze standardami podczas zebrania prowadzonego przez dyrektora bądź osobę przez niego wyznaczoną; zebranie jest protokołowane;
- 4) Fakt zapoznania się ze „Standardami Ochrony Małoletnich” i zasadami ich stosowania, każdy z pracowników Szkoły potwierdza w formie oświadczenia, które jest przechowywane w dokumentacji pracowniczej.

§ 7.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom/ opiekunom oraz małoletnim standardów ochrony małoletnich do zapoznania się i stosowania.

- 1) Rodzice/opiekunowie małoletnich zapoznawani są ze „Standardami Ochrony Małoletnich” podczas zebrań klasowych, a także za pomocą strony internetowej szkoły, gdzie standardy umieszczone zostały w wersji pełnej i skróconej;
- 2) Uczniowie zapoznawani są ze „Standardami Ochrony Małoletnich ” podczas zajęć szkolnych (godziny wychowawcze), na stronie internetowej Szkoły oraz w wersji papierowej wywieszanej w szkole- dostosowanej dla małoletnich.

§ 8.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu potrzebnego wsparcia.

- 1) pedagog/pedagog specjalny;
- 2) psycholog;
- 3) wychowawca/nauczyciel.

§ 9.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- 1) notatka służbowa;
- 2) protokół ze spotkania z rodzicem /opiekunem;
- 3) kwestionariusz diagnostyczny (załącznik nr 1);
- 4) formularz „Niebieskiej Karty”- część A (kopia);
- 5) potwierdzenie zgłoszenia zawiadomienia do uprawnionych organów.

§ 10.

Wymogi dotycząc bezpiecznej relacji między małoletnimi (relacje rówieśnicze) i zachowania niedozwolone.

1. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji rówieśniczych.

- 1) uczniowie powinni akceptować siebie oraz innych uczniów również z uwagi na ich odmienność, indywidualność, pochodzenie, wyznanie i wdrażać pomoc rówieśniczą wobec tych dzieci, które gorzej radzą sobie na gruncie szkolnym;

- 2) uczniowie powinni stwarzać atmosferę przyjazną i bezpieczną sobie i innym;
- 3) dobrostan psychiczny i emocjonalny małoletnich musi być oparty na dobrej atmosferze, pozytywnej komunikacji, zaufaniu, wsparciu, rozpoznawaniu potencjału uczniów i pomocy im oraz wspieraniu ich autonomii i wzmacnianiu pozytywnych zachowań;
- 4) zadaniem wychowawcy jest zapewnienie małoletnim poczucia bezpieczeństwa, zaufania i akceptacji.

2. Zachowania niedozwolone w relacjach rówieśniczych.

- 1) naruszanie godności osobistej małoletniego oraz jego nietykalności cielesnej;
- 2) stwarzanie niebezpieczeństwa dla siebie, rówieśników oraz innych osób;
- 3) agresja słowna oraz za pomocą niedozwolonych gestów poprzez takie zachowania jak: obraźliwe gesty, gesty zastraszania, ubliżanie, wyzywanie, grożenie, kpienie, ośmieszanie, obrażanie oraz inne zachowania, które powodują dyskomfort małoletniego;
- 4) agresja fizyczna poprzez takie zachowania jak: bicie, kopanie, popychanie, plucie, podcinanie, zadawanie ran, rzucanie przedmiotami w osobę, wylewanie na osobę płynów, gryzienie, niszczenie mienia, duszenie, kradzieże, zabieranie rzeczy i inne zachowania, które powodują dyskomfort lub straty materialne małoletniego i jego rodziny;
- 5) cyberprzemoc czyli przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych poprzez takie zachowania jak: publikacja ośmieszających, kompromitujących oraz prywatnych zdjęć, filmów, informacji o małoletnim, nękanie, straszenie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci oraz podszywanie się pod osobę małoletniego w sieci.

3. Zasady postępowania w przypadku krzywdzenia dzieci przez rówieśników obejmuje procedura ujęta w Katalogu procedur dotyczących organizacji pracy SP 342, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dot. bezpieczeństwa uczniów.

§ 11.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet na terenie szkoły.

1. Placówka, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie szkoły dostęp dziecka do Internetu możliwy jest za pomocą łącza stałego pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Personel szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji zgodnie ze szkolną procedurą;
4. W miarę możliwości, nauczyciele informatyki oraz edukacji informatycznej, przeprowadzają z dziećmi szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

5. W szkole organizowane są cykliczne akcje mające na celu podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń w sieci i bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. Szkolny Administrator systemów komputerowych zapewnia, aby sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
7. Jeżeli szkoła uzyska informacje o dziecku, które w warunkach szkolnych lub pozaszkolnych miało kontakt z treściami dla niego niedozwolonymi i szkodliwymi, aranżuje się dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
8. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa powyżej, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
9. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog/ wychowawca uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w §4 standardów oraz szkolnej procedurze.
10. Na terenie szkoły zabrania się korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przekazujących informacje, utrwalające wizerunek, głos i obraz, za wyjątkiem sytuacji wymagających pilnego kontaktu np. z rodzicem/opiekunem i tylko za zgodą nauczyciela.
11. Na terenie szkoły obowiązuje całkowity zakaz nagrywania obrazu i dźwięku przez uczniów i osoby dorosłe. Wyjątek stanowią takie sytuacje jak nagranie widowiska, przedstawienia szkolnego, lekcji, lekcji otwartej, czy nagranie dla szkolnej telewizji. Zgodę wydaje nauczyciel – organizator przedsięwzięcia, po uzyskaniu zgód rodziców na wykorzystanie wizerunku ich dzieci.

§ 12.

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

1. Cyberprzemoc to specyficzne zjawisko, które przybiera najczęściej formę: podszywania się pod inne osoby, nękania, zastraszania, udostępnienia wizerunku, informacji, filmów poprzez sieć Internet wbrew woli osoby, której te sytuacje dotyczą i wymaga szczególnego postępowania;
2. Podejmowane działania zgodne są ze szkolnymi procedurami.
3. W każdym przypadku podejrzenia cyberprzemocy należy ustalić: czas, miejsce, okoliczności i charakter zdarzenia, a także osoby uwikłane w sytuację (pokrzywdzony, sprawca, świadkowie);
4. Należy przeanalizować zebrane informacje pod kątem wypełnienia znamion cyberprzemocy;
5. Niezwłocznie należy zabezpieczyć dowody związane z aktem cyberprzemocy w postaci: wydruków, screenów, nagrań, itp;

6. Należy udzielić wsparcia pokrzywdzonemu małoletniemu oraz poinformować o zaistniałej sytuacji jego rodziców/ opiekunów oraz podać możliwości dalszych działań, jakie szkoła może wdrożyć;
7. W przypadku ustalenia, że sprawcą cyberprzemocy jest uczeń szkoły, psycholog /pedagog/ wychowawca (do wyboru) jest zobowiązany do przeprowadzenia z małoletnim rozmowy mającej na celu ustalenia przebiegu, przyczyn i okoliczności sytuacji, sposobu rozwiązania konfliktu, a także obligatoryjnie powiadomienie rodziców /opiekunów sprawcy i podanie możliwości dalszych działań, jakie szkoła może wdrożyć;
8. Należy prowadzić doraźną obserwację pokrzywdzonego cyberprzemocą, a także sprawcy, celem wykluczenia powtórzenia się sytuacji;
9. Szkoła ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu w przypadku, gdy inne sposoby działań rozwiązania sytuacji zawiodły;
10. Za zgłoszenie naruszenia prawa do odpowiednich organów odpowiada dyrektor Szkoły lub inna osoba przez niego wskazana.

§ 13.

Zasady postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego na terenie szkoły przez pracowników placówki lub inne osoby dorosłe.

1. Podejmowane działania w związku z krzywdzeniem małoletniego na terenie szkoły przez pracowników placówki lub inne osoby dorosłe są zgodne ze szkolną procedurą.

§ 14.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu zjawiska krzywdzenia.

1. Po zastosowaniu procedur każdorazowo w sposób dostosowany do konkretnego przypadku ustala się plan wsparcia małoletniego.
2. Plan wsparcia małoletniego ustala zespół powołany przez dyrektora Szkoły;
2. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać:
 - 1) formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły oraz możliwości skierowania do instytucji zewnętrznych udzielających różnych form wsparcia i pomocy, zgodnie z potrzebami dziecka i w uzgodnieniu z rodzicami /opiekunami małoletniego;
 - 2) formy wsparcia rodziny małoletniego poprzez adekwatne do potrzeb kierowanie jej do instytucji zewnętrznych oferujących różnych form, wsparcia, poradnictwa i pomocy;
 - 3) sposoby wzmocniania małoletniego poprzez zapewnienie mu na terenie szkoły zajęć zgodnych z jego potrzebami, w uzgodnieniu z rodzicami /opiekunami małoletniego lub kierowanie go do zewnętrznych poradni, miejsc konsultacyjnych, lekarzy celem udzielenia niezbędnej pomocy;
 - 4) informacje o procedurach mediacyjnych i mediatorach w ramach udzielanej pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych;
 - 5) informacje na temat sposobu uzyskania pomocy materialnej i socjalnej na terenie szkoły oraz w instytucjach zewnętrznych.

3. Przebieg realizacji planu monitoruje osoba wyznaczona przez dyrektora Szkoły – pedagog/psycholog/wychowawca.

§ 15.

Profilaktyka szkolna ograniczająca przestępczość na rzecz małoletnich.

1. Organizowanie spotkań nauczycieli z policjantami z Wydziału d.s. Nieletnich i Patologii Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI, w celu pogłębienia wiedzy na temat profilaktyki, sposobów rozpoznawania przejawów demoralizacji u małoletnich, ograniczania przestępczości małoletnich;
2. Organizowanie spotkań uczniów z policjantami z Wydziału d.s. Nieletnich i Patologii Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI, w celu edukacji ich w tematach: odpowiedzialności karnej nieletnich, zasad bezpieczeństwa, sposobów unikania zagrożeń, aspektów związanych z używaniem przez małoletnich: alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków psychoaktywnych;
3. Niezwłoczne i obligatoryjne pisemne informowanie policji o zdarzeniach noszących znamiona przestępstwa lub wykroczenia (ściganych z urzędu) oraz zachowaniach wskazujących na demoralizację uczniów, które zaistniały na terenie szkoły.

§ 16.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

1. Przegląd standardów prowadzi zespół powołany przez dyrektora Szkoły.
2. Zespół dokonuje oceny standardów w celu zapewniania maksymalnej ochrony małoletnich i aktualnego dostosowania ich do potrzeb uczniów oraz obowiązujących przepisów prawnych.
3. Zespół sporządza protokół z przeglądu i oceny standardów, gdzie zamieszcza wnioski i ocenę - zgodnie z art. 22c ust.6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
4. W przypadku zaistnienia konieczności aktualizacji standardów, zespół wprowadza konieczne zmiany, które są wprowadzane w drodze zarządzenia dyrektora szkoły.

KWESTIONARIUSZ DIAGNOSTYCZNY

Symptomy mogące wskazywać na przemoc lub zaniedbanie małoletniego:

L.p	Zauważone u małoletniego symptomy	występowanie – zaznacz X
1.	Posiada zauważalne problemy w nauce	
2.	Posiada zauważalne problemy w relacjach z rówieśnikami	
3.	Ma obniżoną samoocenę	
4.	Ubrania nieadekwatne do pory roku, pogody lub wzrostu i wagi dziecka	
5.	Brudna lub porwana odzież	
6.	Unika zajęć wychowania fizycznego i aktywności fizycznej	
7.	Dziecko ma brudne ciało lub wydziela nieprzyjemny zapach	
8.	Dziecko ma insekty	
9.	Dziecko ma niską wagę, jest niedożywione	
10.	Dziecko często wygląda na zmęczone lub zgłasza zmęczenie	
11.	Demonstruje zachowania seksualne lub ruchy naśladujące takie zachowania	
12.	Brak podręczników, zeszytów lub/i przyborów szkolnych	
13.	Tłumi emocje	
14.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem	
15.	Miewa wybuchy złości i agresji	
16.	Zdarzają się kradzieże: przedmiotów, jedzenia, picia, pieniędzy, odzieży	
17.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny do dorosłych	
18.	Występuje labilność emocjonalna	
19.	Często przebywa poza domem /unika domu/ nie chce wracać do domu	
20.	Odrzuca rówieśników	
21.	Wykazuje brak empatii	
22.	Prezentuje natrętne i narzucające się zachowania	
23.	Moczy się	
24.	Prezentuje zachowania autoagresywne	
25.	Prezentuje zachowania agresywne do ludzi	
26.	Prezentuje zachowania agresywne do przedmiotów, mebli	
27.	Nie bierze udziału w wycieczkach i/lub wydarzeniach szkolnych	
28.	Nie ma kolegów/koleżanek	
29.	Ma znacznie starszych znajomych/kolegów	
30.	Izoluje się od rówieśników	
31.	Ma problem z nawiązaniem relacji rówieśniczych	
32.	Posiada ślady przemocy fizycznej np. zasinienia, zadrapania, poparzenia	
33.	Zawiera krótkie przyjaźnie	
34.	Boi się małych lub zamkniętych pomieszczeń	
35.	Inicjuje zachowania chuligańskie, destrukcyjne	
36.	Mówi wprost o swoich problemach	
37.	Jaka się	
38.	Posiada ślady samookaleczania się	
39.	Zgłasza częste bóle brzucha lub głowy niezwiązane z chorobą somatyczną	
40.	Inne	

**Wymienione w tabeli zachowania muszą być analizowane w sposób całościowy, biorąc pod uwagę informacje o środowisku rodzinnym dziecka i wiedzę osób mających na co dzień z nim kontakt. Pojedyncze zachowania nie muszą świadczyć o przemoc lub zaniedbania.*